

EIROPAS KOMISIJA

IEKŠĒJĀ TIRGUS, RŪPniecības, Uzņēmējdarbības un MVU ĢENERĀLDIREKTORĀTS
TIRDZniecības ĢENERĀLDIREKTORĀTS
AIZSARDZības RŪPniecības un Kosmosa ĢENERĀLDIREKTORĀTS

Briselē, 2021. gada 25. janvārī
REV1 – aizstāj 2018. gada 18. janvāra
paziņojumu

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI PUBLISKĀ IEPIRKUMA JOMĀ

No 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešu valsti.¹ Izstāšanās līgumā² ir noteikts pārejas periods, kas beidzas 2020. gada 31. decembrī. Dažos gadījumos Izstāšanās līgumā ir arī atdalīšanās noteikumi pārejas perioda beigām.

Pārejas periodā Eiropas Savienība un Apvienotā Karaliste risināja sarunas par Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, kas tika parakstīts 2020. gada 30. decembrī³ un provizoriski ir spēkā no 2021. gada 1. janvāra⁴.

Visām ieinteresētajām personām, sevišķi ekonomikas dalībniekiem, tiek atgādināts, kāda juridiskā situācija iestājas pārejas perioda beigās, ņemot vērā Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu (sk. tālāk A daļu). Šajā paziņojumā arī izskaidroti daži attiecīgi Izstāšanās līguma noteikumi par atdalīšanos (tālāk B daļā).

Lūdzam ievērot, ka

šis paziņojums neattiecas uz ES normām šādās jomās:

- iepirkums, ko veic ES iestādes un struktūras;
- PVN preces un pakalpojumi.

Par šiem aspektiem tiek gatavoti vai jau ir publicēti citi paziņojumi.

¹ Treša valsts ir katra valsts, kas nav ES dalībvalsts.

² Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (“Izstāšanās līgums”).

³ Tirdzniecības un sadarbības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas Kopienas, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses (OV L 444, 31.12.2020, 14. lpp.).

⁴ OV L 1, 1.1.2021., 1. lpp.

A. JURIDISKĀ SITUĀCIJA PĒC PĀREJAS PERIODA

Neskarot šā paziņojuma B iedaļu, no 2021. gada 1. janvāra ES noteikumi par publisko iepirkumu⁵ Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā vairs nav piemērojami.

Ekonomikas dalībniekiem no Apvienotās Karalistes, kurus interesē dalība vai kuri piedalās publiskā iepirkuma procedūrās Eiropas Savienībā, piekļuvē ES publiskā iepirkuma tirgum būs trešas valsts ekonomikas dalībnieka statuss.

Taču 2021. gada 1. janvārī Apvienotā Karaliste pievienojās PTO Nolīgumam par publisko iepirkumu. Saskaņā ar šo nolīgumu Eiropas Savienība un Apvienotā Karaliste ir abpusēji apņēmušās nodrošināt otras puses ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi noteiktām publiskā iepirkuma iespējām. Turklāt Tirdzniecības un sadarbības nolīguma otrās daļas pirmā temata VI sadaļā ir iekļautas arī citas abpusējas saistības, kas attiecas uz piekļuvi publiskā iepirkuma iespējām.

1. IEPIRKUMS, UZ KO ATTIECAS ES SAISTĪBAS PTO NOLĪGUMĀ PAR PUBLISKO IEPIRKUMU UN TIRDZNICĪBAS UN SADARBĪBAS NOLĪGUMĀ

Apvienotās Karalistes ekonomikas dalībniekiem, precēm un pakalpojumiem būs taisnīga un nediskriminatīva piekļuve tirgus iespējām, uz kurām attiecas Eiropas Savienības saistības PTO Nolīgumā par publisko iepirkumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā⁶.

Šīs ES saistības attiecas uz preču un noteiktu pakalpojumu, to starpā būvniecības pakalpojumu, iepirkumu, kura ekonomiskā vērtība ir vienāda ar vai lielāka par⁷ Eiropas Savienības noteiktajām robežvērtībām un kuru veic šādi subjekti:

- valdības un zemāka līmeņa izpildvaras struktūras;
- publisko tiesību subjekti;
- publiskā sektora iestādes un uzņēmumi un privāti uzņēmumi ar ekskluzīvām vai īpašām tiesībām, kuri darbojas šādās sabiedrisko pakalpojumu nozarēs: ūdenssaimniecība, elektroapgāde, gāzes un siltumenerģijas apgāde, ostas, lidostas, pilsētas transports un dzelzceļš.

Piekļuves pamatā ir PTO Nolīguma par valsts iepirkumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma normas, kas Apvienotās Karalistes precēm, pakalpojumiem un piegādātājiem, uz kuriem attiecas šis nolīgums, paredz režīmu, kas nav mazāk labvēlīgs par to, ko Eiropas Savienība piešķir savām precēm, pakalpojumiem un piegādātājiem.

⁵ Sīkāk par publiskā iepirkuma noteikumiem Eiropas Savienībā sk. https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/rules-implementation_en.

⁶ ES ekonomikas dalībniekiem, precēm un pakalpojumiem būs taisnīga un nediskriminatīva piekļuve publiskā iepirkuma iespējām Apvienotajā Karalistē saskaņā ar Apvienotās Karalistes saistībām PTO Nolīgumā par publisko iepirkumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā.

⁷ Šīs ir tās pašas robežvērtības, ko publiskā iepirkuma jomā piemēro saskaņā ar ES direktīvām.

2. IEPIRKUMS, UZ KURU NEATTIECAS ES SAISTĪBAS PTO NOLĪGUMĀ PAR PUBLISKO IEPIRKUMU UN TIRDZNICĪBAS UN SADARBĪBAS NOLĪGUMĀ

2.1. Vispārīgi noteikumi

Iepirkumā, uz ko neattiecas Eiropas Savienības saistības PTO Nolīgumā par publisko iepirkumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā⁸, ekonomikas dalībniekiem no Apvienotās Karalistes būs tāds pats statuss kā visiem pārējiem ekonomikas dalībniekiem, kas bāzēti trešā valstī, ar kuru Eiropas Savienībai nav nolīguma, kur būtu paredzēta ES iepirkuma tirgus atvēršana. Tādējādi uz tiem attiecas tādi paši noteikumi, kādus piemēro kuram katram trešas valsts pretendents. Tā, “Norādījumos par trešo valstu pretendentu un preču iesaisti ES publiskā iepirkuma tirgū”⁹ ir noteikts, ka “ekonomikas dalībniekiem no trešām valstīm, kuri nav noslēguši nolīgumu, kas atver ES iepirkuma tirgu, vai uz kuru precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem neattiecas šāds nolīgums, nav nodrošināta piekļuve iepirkuma procedūrām ES un tie var tikt izslēgti.”

Bez tam Direktīvas 2014/25/ES, kas reglamentē preču iepirkuma procedūras, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs¹⁰, 85. pants nosaka, ka Eiropas Savienībā iesniegtu piedāvājumu var noraidīt, ja tādu trešo valstu izcelsmes preču īpatsvars, ar kurām Eiropas Savienība nav noslēgusi nolīgumu, kas ES uzņēmumiem nodrošina salīdzināmu un efektīvu piekļuvi minēto trešo valstu tirgiem, pārsniedz 50 % no piedāvājumā iekļauto preču kopvērtības. Pat ja šādus piedāvājumus nenoraida, tiesības slēgt līgumu uz šādu piedāvājumu pamata nepiešķir, ja ir līdzvērtīgi piedāvājumi, kuros trešo valstu izcelsmes preču īpatsvars ir mazāks par 50 %. Tāpēc piedāvājumus tādos ES iepirkumos, t. i., uz kuriem neattiecas Eiropas Savienības saistības PTO Nolīgumā par publisko iepirkumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā, kuros iekļauts vairāk nekā 50 % preču, kuru izcelsme ir Apvienotajā Karalistē un citās trešās valstīs, ar kurām Eiropas Savienībai nav nolīgumu, var noraidīt vai var tiem nepiešķirt līguma slēgšanas tiesības.

2.2. Īpaši noteikumi aizsardzības un drošības jomā

Direktīvas 2009/81/EK, kas reglamentē iepirkuma procedūras, ko rīko līgumslēdzējas iestādes vai subjekti aizsardzības un drošības jomā¹¹, 18. apsvērumā paskaidrots, ka ES dalībvalstis saglabās tiesības izlemt, vai to

⁸ Eiropas Savienības saistības PTO Nolīgumā par publisko iepirkumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā citu lietu starpā nav aptverts: iepirkums, kas nepārsniedz robežvērtības, visu to pakalpojumu iepirkums, kas nav iekļauti šo nolīgumu saistībās (piemēram, pētniecības un izstrādes pakalpojumi), pakalpojumu koncesijas, iepirkums, ko veic publiskas struktūras, publiski uzņēmumi un privāti uzņēmumi ar īpašām un ekskluzīvām tiesībām noteiktās sabiedrisko pakalpojumu nozarēs (pasts, naftas un gāzes ieguve un ogļu vai cita cietā kurināmā iegulu izpēte vai ieguve), iepirkums aizsardzības jomā un iepirkums, ko veic lielākā daļa ES iestāžu un struktūru (izņemot Eiropas Komisiju, Padomi un Eiropas Ārējās darbības dienestu).

⁹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/36601>.

¹⁰ OV L 94, 28.3.2014., 243. lpp.

¹¹ OV L 216, 20.8.2009., 76. lpp.

līgumslēdzējas iestādes/subjekti var atļaut aizsardzības un drošības iepirkuma procedūrās piedalīties trešu valstu ekonomikas dalībniekiem. Tādējādi ekonomikas dalībniekiem no Apvienotās Karalistes Eiropas Savienībā var būt liegta iespēja iesniegt piedāvājumu līgumslēgšanas tiesību saņemšanai aizsardzības un drošības jomā.

Turklāt Direktīvas 2009/81/EK 22. pantā ir noteikts, ka katra ES dalībvalsts atzīst drošības pārbažu apliecinājumus, kurus tā uzskata par līdzvērtīgiem tiem, kuri izsniegti saskaņā ar tās tiesību aktiem. Pēc pārejas perioda ES dalībvalstīm vairs nav pienākuma atzīt drošības pārbažu apliecinājumus, ko ekonomikas dalībnieks ieguvis Apvienotajā Karalistē, pat tad, ja ES dalībvalstis tos uzskata par līdzvērtīgiem saviem drošības pārbažu apliecinājumiem. Tas var izraisīt to ekonomikas dalībnieku izslēgšanu no ES aizsardzības un drošības publiskā iepirkuma procedūrām, kuriem ir tikai Apvienotās Karalistes izdots drošības pārbažu apliecinājums.

B. ATTIECĪGIE IZSTĀŠANĀS LĪGUMA ATDALĪŠANĀS NOTEIKUMI

Izstāšanās līguma trešās daļas VIII sadaļa reglamentē 2020. gada 31. decembrī notiekošās publiskā iepirkuma procedūras. Izstāšanās līguma 76. pantā noteikts, ka publiskā iepirkuma procedūras, ko sākušas līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji Apvienotajā Karalistē vai Eiropas Savienībā un kas 2020. gada 31. decembrī vēl nav pabeigtas, turpina līdz pabeigšanai saskaņā ar ES tiesību aktiem, kas reglamentē publiskā iepirkuma procedūras. Līdz ar to Savienībā notiekošajās procedūrās par labu Apvienotās Karalistes ekonomikas dalībniekiem, un otrādi, turpina darboties nediskriminēšanas princips.

Turklāt Apvienotās Karalistes līgumslēdzējām iestādēm vai līgumslēdzējiem no Apvienotās Karalistes ir jāturpina pieprasīt, lai par minētajām procedūrām, kas turpinās 2020. gada 31. decembrī, Eiropas Savienības Publikāciju birojs publicē paziņojumus TED (*Tenders Electronic Daily*) – *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* papildinājuma tiešsaistes versijā, kas veltīta Eiropas publiskajam iepirkumam.

Izstāšanās līguma 77. pantā noteikts, ka pārskatīšanas procedūras, kas paredzētas ES noteikumos publiskā iepirkuma jomā, turpina piemērot tām publiskā iepirkuma procedūrām, kuras turpinās 2020. gada 31. decembrī.

Eiropas Komisija

Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāts

Aizsardzības rūpniecības un kosmosa ģenerāldirektorāts

Tirdzniecības ģenerāldirektorāts